

VERSLAG VAN DE HOORZITTING, 24 september 2007, 10.00 – 11.40 uur

Zaaknr: 102610

Inzake: Ontwerpmethodebesluit Elektriciteit Regionale Netbeheerders

Aanwezig namens de Raad van Bestuur Nederlandse Mededingingsautoriteit ('de Raad'):

Mevr. De Groene	Directie Toezicht energie, plaatsvervangend directeur, voorzitter
Dhr. Suurmond	Directie Toezicht energie, cluster Netbedrijven, lid hoorcommissie
Mevr. Van der Lee	Directie Toezicht energie, cluster Netbedrijven, lid hoorcommissie
Dhr. Postema	Directie Toezicht energie, cluster Netbedrijven, lid hoorcommissie

Sprekers:

Dhr. Van der Meer   namens EnergieNed

Dhr. Hooykaas   namens Continuon Netbeheer
Dhr. Poot   namens Continuon Netbeheer

Dhr. Blommaert   namens Essent Netwerk

Dhr. De Boer   namens Eneco Netbeheer

Dhr. Meeuwis   namens TenneT TSO

Dhr. Janssen   namens NRE Netwerk, Obragas Net, Haarlemmermeer Gas

Verslag:

Mevr. Van Splunter   Bajol Tekst & Interpretatie i.o.v. Verslagdienst NMa

De voorzitter opent de hoorzitting en heet de aanwezigen welkom. De hoorzitting is georganiseerd op grond van art. 5.15 Algemene wet bestuursrecht ('Awb') inzake het Ontwerpmethodebesluit Regionale Netbeheerders Elektriciteit. Het betreft een ontwerpmethodebesluit inzake de vaststelling van de zogenaamde X-factor, Q-factor en rekenvolumina. De relevante stukken zijn aan partijen toegezonden en staan op de internetpagina van de Directie Toezicht energie ('DTe').

Zij stelt de leden van de hoorcommissie voor.

Zij schetst de gang van zaken ter zitting.

Van de zitting wordt een verslag gemaakt, dat betrokkenen zal worden toegezonden en op de internetpagina van de DTe worden gepubliceerd. Commentaar op de redactie van het verslag leidt niet tot wijziging ervan, doch wordt toegevoegd aan het dossier.

Zij nodigt EnergieNed uit haar visie op het ontwerpmethodebesluit te geven

Dhr. Van der Meer houdt een pleidooi dat volledig overeenkomt met de tekst van zijn pleitnota. Een kopie van deze pleitnota is aan dit verslag gehecht als Bijlage 1.

De voorzitter dankt de heer Van der Meer voor zijn toelichting. Zij constateert dat er geen behoefte bestaat aan het stellen van vragen over de bijdrage van EnergieNed. Zij nodigt Continuon Netbeheer ('Continuon') uit het woord te voeren.

Dhr. Hooykaas houdt een betoog dat op enkele kleine aanvullingen na overeenkomt met de tekst van zijn pleitnota. Een kopie van deze pleitnota is aan dit verslag gehecht als Bijlage 2. Hierna worden alleen de aanvullingen weergegeven.

Randnummer 17 moet als volgt worden gelezen: 'De gestandaardiseerde kosten zijn de som van de operationele kosten plus de kapitaallasten, waarbij de kapitaallasten zijn gedefinieerd als een genormeerd rendement over een gestandaardiseerde asset base en een afschrijving over gestandaardiseerde assets.'

Randnummer 18 moet als volgt worden gelezen: 'Het eerste knelpunt dat Continuon hierbij constateert is, zoals EnergieNed ook al heeft aangegeven, de verlaging van de WACC van 5,8 procent in het ontwerpbesluit over de derde reguleringsperiode naar 5,3 procent in het nieuwe stelsel. Deze verlaging heeft Continuon bijzonder verbaasd, omdat in het licht van de marktontwikkelingen de CPI het afgelopen jaar is gedaald, terwijl het vreemd vermogen juist is gestegen. Een ander punt waarover Continuon zich verbaast, is dat de WACC vorig jaar na uitvoerige consultatie en onderzoeken tot stand is gekomen. Ook de DTe heeft met Frontier Economics een uitgebreid onderzoek laten verrichten. Vervolgens heeft zij na commentaar van onder meer netbeheerders de Erasmus Universiteit een *second opinion* laten uitvoeren. De inkt van de rapporten is nog maar net droog en nu worden er wederom wellicht nieuwe onderzoeken verricht. Het geeft wel aan dat iets dat voor een periode van drie, vier jaar is bedoeld, op deze wijze een wel erg instabiel karakter krijgt.'

Randnummer 21 en 22 vat hij als volgt samen. 'Het is een systeem met een nominale historische investering op een historische uitgaafprijs met een reële rente. Als dan wordt gekeken wat daaruit komt, moet men constateren dat over de looptijd van een investering de contante waarde van de kasstromen veel lager uitkomt van de investering zelf. Er gaat dus een substantiële onderdekking ontstaan. Die is weliswaar afhankelijk van de hoogte van de rentes en de CPI's, maar die onderdekking is zeer substantieel. In het Ontwerpmethodebesluit Gas heeft Continuon al aangegeven dat dit neerkomt op meer dan 20 procent onderdekking. Daarmee schiet het systeem zwaar tekort ten opzichte van hetgeen de wetgever heeft beoogd in de Elektriciteitswet. Daarin wordt beoogd dat een efficiënte netbeheerder ten minste zijn kosten zou kunnen dekken.'

Hij besluit zijn betoog met het verzoek aan de NMa om Continuon na afronding van allerlei onderzoeken nogmaals in de gelegenheid te stellen om het complete besluit te beoordelen.

De voorzitter dankt de heer Hooykaas voor zijn toelichting. Zij constateert dat er geen behoefte bestaat aan het stellen van vragen over de bijdrage van Continuon. Zij nodigt Essent Netwerk ('Essent') uit haar zienswijze toe te lichten.

Dhr. Blommaert sluit zich namens Essent en Inframosane aan bij de door EnergieNed en Continuon naar voren gebrachte punten. Vervolgens houdt hij een betoog dat op een kleine aanvulling na overeenkomt met de tekst van zijn pleitnota. Een kopie van deze pleitnota is aan dit verslag gehecht als Bijlage 3. Hierna wordt alleen de aanvulling weergegeven.

Bij randnummer 4 vult hij aan dat bedoeld wordt op de methode van de WACC-bepaling in relatie tot de bepaling van de activawaarde.

De voorzitter dankt de heer Blommaert voor zijn toelichting. Zij constateert dat er geen behoefte bestaat aan het stellen van vragen over de bijdrage van Essent. Zij schorst de hoorzitting voor een korte koffiepauze.

De voorzitter heropent de hoorzitting. Zij nodigt Eneco Netbeheer uit het woord te voeren.

Dhr. De Boer houdt een betoog dat op volledig overeenkomt met de tekst van zijn pleitnota. Een kopie van deze pleitnota is aan dit verslag gehecht als Bijlage 4.

De voorzitter dankt de heer De Boer voor zijn toelichting. Zij constateert dat er geen behoefte bestaat aan het stellen van vragen over de bijdrage van Eneco. Zij nodigt TenneT TSO ('TenneT') uit het woord te voeren.

Dhr. Meeuwis sluit zich aan bij EnergieNed en houdt vervolgens een betoog dat op enkele kleine aanvullingen na overeenkomt met de tekst van zijn pleitnota. Een kopie van deze pleitnota is aan dit verslag gehecht als Bijlage 5. Hierna worden alleen de aanvullingen weergegeven.

Bij randnummer 2b vult hij aan dat een netbeheerder op een bepaald spanningsvlak maar één tarief kan hanteren. Onduidelijk is hoe daarmee wordt omgegaan vanaf 1 januari 2008. TenneT zou een uniform transporttarief in rekening moeten brengen, maar ziet daarvoor geen mogelijkheden.

Bij randnummer 2c vult hij aan dat TenneT per 1 januari 2008 bij wet het beheer over de netten krijgt. De vraag is dan welke tarieven in rekening zouden moeten worden gebracht bij de gebruikers en bij de regionale netbeheerders die een aansluiting op dat net hebben. In het eerste geval zijn er verschillende tarieven door de verschillende netbeheerders berekend aan de eindgebruikers. TenneT kan die tarieven niet zelf in rekening gaan brengen bij de eindgebruikers, omdat daarover geen besluit is genomen en er dus ook geen basis voor is. Voorts bestaat er op dit moment geen tarief voor regionale netbeheerders vanaf 110 kV-niveau. Dus is er ook geen basis om rekeningen te sturen naar die partijen.

Bij randnummer 5 vult hij aan dat indien de schade niet materieel is, dit niet zou mogen leiden tot het blokkeren van die overdracht. De beoordeling of een en ander al dan niet materieel is, moet bij EZ/DTe liggen en niet bij de latende of ontvangende netbeheerder.

Randnummer 6 moet als volgt worden gelezen. 'Bij de overdracht van de netten zou de DTe moeten onderzoeken in hoeverre *sanity checks* zouden kunnen worden uitgevoerd op de GAW. Bij de basis waarop een en ander wordt bepaald, met name de tarieven 2000, is het maar zeer de vraag of de uiteindelijke som van op een goede wijze is vast te stellen. Het is moeilijk dit op voorhand aan te geven. TenneT weet ook niet welke methodes DTe zou willen hanteren om die GAW op een juiste wijze vast te stellen. Daarom pleit zij ervoor om een aantal *sanity checks* uit te voeren, waarbij kan worden gedacht aan het vaststellen van bepaalde ratio's, bijvoorbeeld de GAW ten opzichte van kilometers lijn, zodat een beoordeling kan plaatsvinden of de aangeleverde data onderling vergelijkbaar en plausibel zijn.'

Bij randnummer 7 merkt hij op dat de DTe heeft aangegeven dat zij ervan uitgaat dat de directe OPEX wordt overgedragen van de regionale netbeheerders naar TenneT, maar zij laat de indirecte OPEX nadrukkelijk buiten beschouwing.

De voorzitter dankt de heer Meeuwis voor zijn toelichting. Zij stelt de aanwezigen in de gelegenheid vragen te stellen over de zienswijze van TenneT.

Dhr. Hooykaas wijst erop dat de regionale netbeheerders het reguleringsbesluit voor TenneT nog niet kennen. Is bekend wanneer zij hierin inzicht krijgen?

Mevr. Van der Lee antwoordt dat het reguleringsstelsel voor TenneT, dus ook het ontwerpmethodebesluit, wordt uitgesteld totdat er meer duidelijkheid is over wat er precies aan HS-netten in beheer overgaat naar TenneT. Het ontwerpmethodebesluit wordt daarom waarschijnlijk pas genomen na het instemmingsbesluit tot aanwijzing van TenneT als netbeheerder van HS-netten. Dat betekent dat het ontwerpmethodebesluit voor TenneT mede afhankelijk is van de besluitvorming rond het desbetreffende instemmingsbesluit en de minister van Economische Zaken.

Dhr. Hooykaas vraagt of hij voor de termijn moet denken aan 2008.

De voorzitter bevestigt dat daaraan inderdaad kan worden gedacht.

Dhr. Hooykaas brengt naar voren dat in het ontwerpbesluit voor de regionale netbeheerders ook de inkoopkosten een rol spelen. TenneT heeft al aangegeven dat daarin ook ontwikkelingen zitten. Het zou prettig zijn als de regionale netbeheerders daarop hun reactie kunnen geven, met name over de doorwerking daarvan.

De voorzitter constateert dat geen der aanwezige partijen verder een zienswijze naar voren wil brengen. Gezien de gestelde vragen gaat zij in op de procedurele kanten van het besluit. De Raad heeft de intentie om de vragen over de procedurele aspecten eerder te behandelen dan de naar voren gebrachte inhoudelijke punten. Dat betekent dat eerder antwoord zal worden gegeven op vragen over reactiemogelijkheden in een tweede fase op zaken die in het onderhavige besluit nog niet duidelijk zijn. Die reactiemogelijkheid zal worden geboden in een stadium dat er nog wat met

de reacties kan worden gedaan. Datzelfde geldt voor vragen over de procedure inzake tariefvaststelling. Ook daarover zal de Raad eerder duidelijkheid geven.

Dhr. Janssen veronderstelt dat dit dan voor 10 oktober is, de deadline voor het geven van een schriftelijke zienswijze op het onderhavige ontwerpbesluit.

De voorzitter antwoordt dat de deadline van 10 oktober gehandhaafd blijft. Bij de zojuist genoemde reactiemogelijkheid moet meer worden gedacht aan de mogelijkheid om een aanvullende zienswijze te geven. De Raad heeft ervoor gekozen nu al dit methodebesluit te publiceren omdat hij ondanks alle moeilijkheden toch het tempo erin wil houden. Bovendien zijn er veel zienswijzen waarmee de NMa al wel aan de slag kan. In het kader van de voortgang van de procedures is het van belang om alles waarop nu al gereageerd kan worden, zo snel mogelijk binnen te krijgen. Daarom laat de NMa de deadline van 10 oktober ook staan. Op de opmerkingen inzake onduidelijke punten in dit methodebesluit, waarop partijen willen reageren, zal worden teruggekomen in de vorm van een aanvullende inspraakperiode.

Dhr. Meeuwis merkt op dat hij in de veronderstelling verkeerde dat het Ontwerpmethodebesluit TenneT na een aantal weken zou volgen en dat alleen het definitieve besluit en het tarievenbesluit pas zouden komen na de beslissing van de minister.

De voorzitter legt uit dat de Raad gezien de grote impact van de overdracht van de HS-netten op de methode voor TenneT heeft besloten om ook het ontwerpmethodebesluit voor TenneT voorlopig nog niet te publiceren. Dit is ingegeven door overwegingen die ook ter zitting naar voren zijn gebracht als 'Hoe kan je nu een ontwerpmethodebesluit publiceren als zoveel nog onduidelijk is?' Overigens benadrukt zij dat de onderhavige hoorzitting alleen betrekking heeft op de regionale netbeheerders elektriciteit.

Zij gaat over tot het afronden van de hoorzitting. De termijn voor het indienen van schriftelijke zienswijzen op het ontwerpmethodebesluit sluit op 10 oktober 2007. De zienswijzen zullen worden gepubliceerd. Indien in de zienswijzen vertrouwelijke passages voorkomen, kunnen partijen dit gemotiveerd aangeven. Deze onderdelen zullen dan niet worden gepubliceerd. Het definitieve methodebesluit zal pas komen nadat de overdracht van de HS-netten is geregeld. Over de timing kan geen nadere precisering worden gegeven.

Dhr. Poot brengt naar voren dat het besluit op 31 augustus in de Staatscourant is gepubliceerd. Hij verkeerde daarom in de veronderstelling dat 11 oktober de uiterste datum was voor het indienen van een schriftelijke zienswijze.

Mevr. Van der Lee zal een en ander verifiëren. Bij haar weten is het ontwerpbesluit op donderdag 30 augustus in de Staatscourant gepubliceerd. De termijn om zienswijzen in te dienen is dan zes weken na publicatie. De sluitingsdatum is dus 10 oktober. Mocht het zo zijn dat de publicatie inderdaad op 31 augustus was, dan zal dit per e-mail en op de internetsite bekend worden gemaakt.

De voorzitter constateert dat er geen behoefte is aan het maken van verdere opmerkingen. Zij nodigt de aanwezigen uit de gebruik te maken van de aangeboden lunch. Zij dankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng. Zij sluit de hoorzitting.

Bijlage 1: pleitnota dhr. Van der Meer, EnergieNed
Bijlage 2: pleitnota dhr. Hooykaas, Continuon
Bijlage 3: pleitnota dhr. Blommaert, Essent
Bijlage 4: pleitnota dhr. De Boer, Eneco
Bijlage 5: pleitnota dhr. Meeuwis, TenneT